

TRADITIERAAD REGIMENT VERBINDINGS- TROEPEN

Kolonel b.d. Frank Peersman

In de Intercom staat zeer regelmatig een artikel in de rubriek 'historie en traditie'. Historie is meestal een feitelijke beschrijving van wat er is gebeurd, al wordt de beschrijving vaak gekleurd door de achtergrond van degene die de gebeurtenissen opschrijft. Traditie is meer gevoelsmatig. Het is gebaseerd op historisch besef; op iets wat in het verleden is gebeurd of is ingesteld en waar een bepaalde groep belang aan hecht. Zo veel belang dat het wordt vastgelegd en doorgeven aan volgende generaties en dat er een gevoel van herkenning en saamhorigheid door ontstaat: een *esprit de corps*.

De regimentscommandant is verantwoordelijk voor de traditiehandhaving. Maar hij kan en hoeft dat gelukkig niet alleen te doen. Hij wordt bijgestaan door de regimentsadjutant en de regimentstraditieraad. De regimentscommandant en -adjutant kent iedereen wel, maar wie vormen de Traditieraad van het Regiment Verbindings-Troepen? →

HISTORIE - TRADITIE

Achtergrond

Al vele jaren zijn er mensen die zich bezighouden met traditie, maar dat gebeurde vaak in de eigen kring, zoals de eigen eenheid of het eigen dorp. In 1936 ontstond het idee bij een aantal officieren en oud-officieren om een 'centraal lichaam' in te stellen, dat de kennis uit de diverse geledingen zou verzamelen en weer zou verspreiden onder geïnteresseerden. Reden was dat er destijds in Nederland, ook in de burgermaatschappij, een toenemende belangstelling kwam voor alles wat het krijgswezen betrof, inclusief het uiterlijk aanzien en het optreden van de weermacht, zoals het leger toen genoemd werd. Dat lichaam werd het 'Genootschap voor Uniformkunde en Weermachtstraditie'. Het Genootschap stond in nauw contact met het Krijgsgeschiedkundig Archief van de Generale Staf. Veel is er niet bekend over dit genootschap en er is er weinig tot niets te vinden over de periode na 1938, anders dan dat in 1946 kolonel b.d. Marius Cornelius van Houten de voorzitter werd. Die was op dat moment ook directeur van het Nederlandsch Legermuseum, destijds nog gevestigd in Kasteel Doorwerth.

In 1946 werd ingesteld de 'Commissie tot handhaving der tradities der Koninklijke Landmacht', kortweg de Traditiecommissie'. Voorzitter was kolonel M.R.H. Calmeyer, Chef van het Militair Kabinet van de Minister van Oorlog. Bij Ministeriële Beschikking² werd in 1950 het volgende bepaald: 'De Traditiecommissie staat

rechtstreeks onder de bevelen van de Minister van Oorlog. De Traditiecommissie adviseert de Minister van Oorlog en de onder deze ressorterende militaire autoriteiten betreffende de maatregelen, welke genomen kunnen worden om het voortbestaan van de bestaande tradities der Koninklijke Landmacht en van de Luchtmacht te verzekeren en het toevoegen van nieuw ontstane tradities te bevorderen'. De voorzitter was toen inmiddels luitenant-generaal M.R.H. Calmeyer.

In de genoemde mededeling stond ook 'aan de Traditiecommissie worden ambtshalve toegevoegd als deskundigen de Inspecteurs der wapens en dienstvakken'. Daaruit blijkt dat de Inspecteur Verbindingsdienst in ieder geval een rol had op het gebied van traditie. Per Land- en Luchtmacht Mededeling Nr. 382³ werd als taak toegevoegd 'De Traditiecommissie is belast met het toezicht op de vervaardiging van vaandels en standaarden (met inbegrip van de daarop aan te brengen opschriften en van de daaraan te bevestigen cravattes) en van vlaggen van de Koninklijke Landmacht c.q. de Luchtmacht'. Daarmee werd de taak voor traditie formeel in de staande organisatie belegd.

Nadat in 1954 de Vereniging van Officieren van de Verbindingsdienst (VOV) was opgericht, werd tijdens de 1^e Algemene Vergadering op 22 oktober 1954 te Utrecht voorgesteld om een traditiecommissie voor de Verbindingsdienst in het leven te roepen.

Verbindingsdienst zelfstandig wapen

Op 18 februari 1874 werd binnen het Bataljon Mineurs en Sapeurs een Afdeling Veldtelegrafisten opgericht. De verbindingsdienst werd echter pas na de Tweede Wereldoorlog een zelfstandig wapen, toen de landmacht op 1 mei 1949 het Wapen van de Verbindingsdienst oprichtte.

Op 1 mei 1974 reikte Prins Bernhard namens Koningin Juliana het vaandel uit aan het regiment.

Mogelijk was dit om de Inspecteur Verbindingsdienst van informatie en advies te kunnen voorzien. Op voorstel van de toenmalige voorzitter, kolonel J.W.E. Mulder, werden de volgende mensen uitgenodigd om in de traditiecommissie zitting te nemen: kolonel b.d. J.C.P.H. Makkink, luitenant-kolonel G.F.C.D. de Jonge, luitenant-kolonel A.H. Mohr, majoor B. van Eerden, majoor J. Hirsch, majoor J.H.G. Scheffer en eerste-luitenant J. Geensen. In april 1956 beschreef de toenmalige eerste-luitenant J.C.P. Ruygrok in opdracht van luitenant-kolonel L. Vader – destijds commandant van de net opgerichte 101 Verbindingsgroep – de ‘Geschiedenis van het Wapen van de Verbindingsdienst van 1874 tot 1940’. In de inleiding noemde de Inspecteur Verbindingsdienst, brigadegeneraal J.W.E. Mulder, dit ‘het eerste product van onze Traditiecommissie’. Dat geeft aan dat er toen een Traditiecommissie van het Regiment Verbindingstroepen was, al bestond die alleen uit leden van de Vereniging van Officieren van de Verbindingsdienst (VOV).

Op 20 augustus 1966 werd op het Ministerie van Defensie opgericht de ‘Nederlandse vereniging ter beoefening van de militaire historie’. Een van de doelstellingen was ‘bestudering van de krijgsgeschiedenis en aanverwante hulpwetenschappen (zoals: uniformkunde, vaandelkunde, militaire heraldiek, studie van tradities, ceremonieel, decoraties enz.) meer in het bijzonder van Nederland en de (voormalige) overzeese Rijksdelen’. Deels had deze vereniging dus dezelfde doelstelling als het Genootschap voor Militaire Traditie en Uniformkunde voor de oorlog had.

Start van de regimentstraditieraad

Toen op 15 maart 1970 de Inspecties van alle wapens en dienstvakken werden opgeheven, bleef toch de behoefte bestaan om te overleggen over o.a. personeels- en traditieaangelegenheden.

Geschiedenis van het Wapen van de Verbindingsdienst van 1874 tot 1940

1e Lnt J. Ruygrok

—„Eene Regimentsgeschiedenis is de gedenkzuil van het Korps, welks doen en laten zij vermeldt; het is een middel om den goeden geest, die eenmaal in dit Korps werd opgewekt, te onderhouden en voort te planten; het is een prikkel voor ieder die in zijne gelederen dient, om zich door getrouwe pligtsbetragtting, door moed en door beleid, de eer waardig te maken op dezelfde lijn gesteld te worden met anderen, die het weleer tot sieraad strekten.”—

(Militaire Spectator, 4° dl 1852, blz. 567).

Lpl. „de Wittenberg”, april 1956

De Samensteller:
J. RUYGROK

Eerste-luitenant J.C.P. Ruygrok

den. Zo ontstonden informeel de eerste korps- en regimentstraditieraden. Dat was voor de Bevelhebber der Landstrijdkrachten aanleiding om in 1973 de ‘Regeling traditiehandhaving bij de KL’⁴ uit te geven, die tot stand was gekomen onder auspiciën van de Traditie Commissie Koninklijke Landmacht. Daarin stond o.a. welke functionaris de regimentscommandant was. Terzijde: dat is ook de reden dat de portrettengalerij van regimentscommandanten bij de Historisch Collectie Verbindingsdienst begint in 1973, ook al is het regiment bijna 100 jaar ouder. In die regeling stond ook dat regimentstraditieraden de regimentscommandant adviseren op het gebied van traditiehandhaving. Wanneer een wapen of dienstvak bestaat uit meerdere regimenten, zoals bijvoorbeeld bij het Wapen der Infanterie of het Dienstvak van de Logistiek, dan kan er een wapen- of dienstvaktraditieraad worden ingesteld. De Verbindingsdienst heeft dus geen wapentraditieraad, maar een regimentstraditieraad.

De leeuw – 1960

Volgens de genoemde regeling staat een regimentstraditieraad onder voorzitterschap van de regimentscommandant. Regimentsverenigingen kunnen in de traditieraad vertegenwoordigd zijn. Voorts kunnen actief dienende militairen, reservemilitairen en gewezen militairen, allen voor zover behoren of behoord hebben tot het regiment of korps, lid zijn van deze (traditie)raad. Ook kunnen externe adviseurs in de raad worden opgenomen.

In 1978 kwam een herziene regeling met meer bepalingen. Daarin stond o.a. dat de commandant van het Verbindingsdienst Opleidingscentrum tevens de commandant van het Regiment Verbindingstroepen is, dat de regimentscommandant het vaandel beheert, dat de regimentscommandant bevoegd is een regimentstraditieraad in te stellen en dat de traditieraad onder voorzitterschap staat van de regimentscommandant.

Op basis van die herziene regeling schreef de toenmalige regimentscommandant, kolonel N.J. Baden, dat de samenstelling van de traditieraad van het Regiment Verbindingstroepen per gelegenheid zou worden vastgesteld, maar wel met de regimentscommandant als vaste voorzitter en de secretaris van de Stichting Museum Verbindingsdienst als vaste secretaris. Daarmee was in 1978, zij het op papier, de Traditieraad van het Regiment Verbindingstroepen formeel ingesteld.

Op 24 april 1990 vergaderde de Traditieraad van het Regiment Verbindingstroepen. Dat was de eerste vergadering sinds de papieren oprichting in 1978. Voorzitter was toen kolonel M. Tange en de secretaris luitenant-kolonel b.d. W. Jung.

De aanleiding voor deze vergadering was in eerste instantie de officiële herdenking die op 10 mei 1990 in Rotterdam zou plaatsvinden. Aanvankelijk waren er zes namen bekend van gesneuvelden in Rotterdam 1940; de namen van de overige gevallen moesten nog worden uitgezocht. Daarnaast leefde bij de Vereniging van Onderofficieren en Oud-onderofficieren van de Verbindingsdienst (VOOV) al jaren de wens om het monument uit te breiden met alle gevallen in en na de Tweede Wereldoorlog. Besloten werd om bij de leeuw plaquettes te plaatsen met de namen van de gevallen en de planning was om die op 10 mei 1991 te onthullen.

In 1991 bestond de Traditieraad van het Regiment Verbindingstroepen uit kolonel M. Tange, voorzitter, regimentscommandant, luitenant-kolonel b.d. W. Jung, secretaris, secretaris van de Stichting Museum Verbindingsdienst en tevens vertegenwoordiger van de VOV en adjudant-onderofficier b.d. J. Bosman, vertegenwoordiger VOOV. Daarmee waren voor het eerst ook de onderofficieren structureel vertegenwoordigd. Specifiek voor het (toen) nieuwe monument werden o.a. toegevoegd kolonel b.d. W. Rijdsdijk, oud-regimentscommandant, oud-inwoner van Rotterdam en luitenant-kolonel b.d. H.W. Handgraaf, oud-militair 2^e Depotbataljon Genietroepen.

Zo deed de Traditieraad Regiment Verbindingstroepen in februari 1991 een oproep in de krant voor een reünie op 8 mei 1991, waarbij de plaquette met gesneuvelden 10 – 14 mei 1940 zou worden onthuld op het monument in Ede. De datum was van 10 mei 1991 gewijzigd in 8 mei, omdat 10 mei in dat jaar de dag na Hemelvaart was.

Aangezien de Traditieraad Regiment Verbindingstroepen zelf geen financiële middelen had, werd een fonds gevormd, waaraan alle officieren en onderofficieren werd verzocht bij te dragen, zodat het werkelijk een monument van het gehele regiment zou worden. Dat traditiefonds zou beheerd gaan worden door de penningmeester van de Vereniging van Officieren van de Verbindingsdienst (VOV). Na de onthulling van het vernieuwde monument werd de balans opgemaakt van het traditiefonds. In totaal waren er 537 giften gedaan voor een totaal van 14.331,90 gulden. De kosten waren tot dan toe 11.634,70 gulden zodat er een batig saldo was van 2.697,20 gulden, wat ter beschikking werd gesteld van de

Traditieraad Regiment Verbindingstroepen ten behoeve van uitbreiding en onderhoud van het monument. Daarvoor werd op 4 december 1992 te Ede de Stichting Fonds Regiment Verbindingstroepen opgericht. Doel was het verzorgen van 'het beheer en een goede besteding van het Fonds Regiment Verbindingstroepen in het belang van het Regiment in samenwerking met de Traditieraad van het Regiment'. Tenminste drie van de vijf leden van het stichtingsbestuur moesten lid zijn van de Traditieraad van het Regiment Verbindingstroepen.

Er werd een Huishoudelijk Reglement van de Traditieraad Regiment Verbindingstroepen opgesteld, dat op 1 oktober 1993 werd goedgekeurd. Daarin waren o.a. de samenstelling, bevoegdheden en werkwijze vastgelegd, in overeenstemming met de Landmachtcirculaire 91.1/1 van 12 augustus 1983. Deze circulaire is laatstelijk vernieuwd op 1 november 2009. In het Huishoudelijk Reglement werd ook het reglement voor de toekenning van de legpenning van het Regiment Verbindingstroepen van 2 september 1992 en het reglement voor de toekenning van de Regimentsspeld van 16 april 1999 opgenomen.

Het lidmaatschap van de Traditieraad Regiment Verbindingstroepen was gebonden aan bepaalde functies. In 1993 waren dat de regimentscommandant; de commandanten van het CVKL, 101 Verbindingsgroep en het VOC of diens vertegenwoordiger; bestuursvertegenwoordigers van de VOV, de VOOV en de Stichting Museum Verbindingsdienst en de regimentsadjutant, al was die laatste toen nog een nevenfunctie in wording. Door de vele reorganisaties sindsdien, wisselde deze samenstelling een aantal keer.

De laatste jaren is er geen aparte Traditieraad Regiment Verbindingstroepen meer geweest met die naam, maar kijkend naar de samenstelling en taken van de Stichting Regiment Verbindingstroepen dan is die stichting feitelijk de Traditieraad Regiment Verbindingstroepen. De regimentscommandant is de voorzitter van de SRV. In de statuten van Stichting Regiment

De traditieraad, ca. 1992

Verbindingstroepen is ook als een van doelstellingen opgenomen 'het ondersteunen van de Commandant van het Regiment Verbindingstroepen bij de traditiehandhaving, de bevordering van de corpsgeest en het naar buiten toe uitdragen van het Regiment'. Ook is in het Huishoudelijk Reglement van de Stichting Regiment Verbindingstroepen paragraaf 6 gewijd aan traditiehandhaving.

In de Stichting Regiment Verbindingstroepen zijn op dit moment vertegenwoordigd de regimentscommandant, de regimentsadjutant, de penningmeester van het regiment en vertegenwoordigers van de VOV, de VOOV, de Historische Collectie Verbindingsdienst, de Vereniging van Veteranen en Postactieven van het Regiment Verbindingstroepen, het Vrijwillig Muziek- en Tamboerkorps Verbindingsdienst en de reünievereniging van 1 (NL) VN Verbindingsbataljon.

Tot slot

Traditiehandhaving is niet voorbehouden aan de traditieraad. Het is een zaak van alle regimentsleden. 'Verticaal' van commandanten tot ondergeschikten en van ouderen tot jongeren; 'horizontaal' van collega tot collega. De regimentscommandant, de wapenoudste, de Stichting Regiment Verbindingstroepen en de diverse instanties daarin vertegenwoordigd hebben mogelijkheden om de traditiehandhaving te bevorderen en dienen daar optimaal gebruik van te maken. Maar de medewerking van alle regimentsleden was, is en blijft nodig. Het regiment zijn we samen. 🗨️

Eindnoten

- 1 Ministeriële Beschikking van 19 augustus 1946, Militair Kabinet, Bureau 2, nummer 917
- 2 Ministeriële Beschikking van 23 augustus 1950, Kabinet, nummer 719
- 3 Ministeriële Beschikking van 24 december 1952, Kabinet, Nr. 3295
- 4 Landmachtorder 73007: Voortzetting van de tradities in de Koninklijke Landmacht